

Ткачова О. В. Кругова М.М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ДОСТУПНОСТІ ВІТАМІННИХ ЗАСОБІВ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

feknfau@ukr.net

Вступ. Вітамінні лікарські засоби (ВЛЗ) використовуються при вітамінній недостатності і для лікування хвороб, що мають симптоми, схожі з симптомами гіпо- та авітамінозів. Хронічний дефіцит вітамінів і мінеральних речовин становить серйозну небезпеку як для нинішнього, так і майбутнього покоління, вимагає обов'язкової корекції.

Метою роботи стало дослідження асортименту та діапазону цін на вітаміни А і Д, в тому числі їх комбінацій з АТС кодом А11С на українському фармацевтичному ринку, аналіз показників їх соціально-економічної доступності за 2014-2016 роки.

Методи дослідження. Аналіз асортименту ВЛЗ проводили за даними інформаційно-пошукової системи «Моріон», яка дозволяє аналізувати асортимент, середні роздрібні ціни, кількість реалізованих упаковок за певний рік. З метою оцінки економічної доступності ВЛЗ розраховували коефіцієнт адекватності платоспроможності населення - Ca.s. Усі торгові назви (ТН) ВЛЗ були розділені на три категорії: високодоступні, значення показника адекватності платоспроможності (Ca.s.) яких було менше 5%, середньодоступні (Ca.s. більше 5% і менше 15%) і малодоступні (Ca.s. більше 15%). Розмір середньої місячної зарплати за даними Державної служби статистики України протягом 2014-2016 рр. становив 3470 грн., 4207 грн. та 5187 грн. відповідно.

Результати досліджень. Було встановлено, що на фармацевтичному ринку за період з 2014 по 2016 рр. вітаміни А і Д та їх комбінації (А11С) представлені на основі 10 МНН як вітчизняними так, і іноземними виробниками переважно у вигляді таблеток, капсул та розчинів. Серед іноземних виробників превалюють Німеччина, Ізраїль, Польща, Болгарія, США, Великобританія, Австрія, Індія. У 2014 р. було нараховано 56 торгових назв (ТН), з яких 29 ТН – іноземного виробництва, а 27 ТН – вітчизняного. У 2015 році на ринку виявлено 55 ТН, з яких 26 ТН – іноземного виробництва, а 29 ТН – вітчизняного, у 2016 році. – 53 ТН, з яких 25 іноземних, а 28 ТН – вітчизняних виробників. Діапазон цін коливався від 4,93 до 1229,24 грн. за упаковку. Найменш вартісним у 2014 р. виявився «Ретинола ацетат», розчин масляний 34,4 мг/мл у флаконі 10 мл, компанії Sopharma (Болгарія), а найбільш вартісним – ЛЗ «Бенфогама», табл. 300 мг, №30, виробництва Woerwag Pharma (Німеччина).

За показником соціально-економічної доступності ВЛЗ встановлено, що 7 МНН препаратів із 10 МНН, представлених на ринку за розрахунком Ca.s. на місячний курс лікування були віднесені до високодоступних та середньодоступних.

Серед малодоступних препаратів (Ca.s. більше 15%) протягом 2014–2016 рр. було виявлено лише 2 МНН - кальцитріол, бенфотіамін. Вітаміни В₁ в комбінації з вітаміном В₆ або В₁₂ (А11D В) у 2014-2015 рр. були переважно високодоступними (50% ТН), а у 2016 р. навпаки 70% ТН стали малодоступними.

Найбільша частка високодоступних препаратів характерна для ретинолу (А11С А01), ергокальциферолу (А11С С01), тіаміну (А11D А01) та кокарбоксілази (А11D А04). Комбінації вітамінів А та Д у 2014 році були як високодоступними, так і середньодоступними (50% та 50% відповідно), у 2015 р. на 100% стали середньодоступними.

Висновок. При аналізі ВЛЗ з АТС кодом А11С за 2014-2016 рр. встановлено, що вони представлені на ринку України на основі 10 МНН від 56 до 53 ТН переважно у вигляді таблеток, капсул, розчинів. Ціни на ВЛЗ варіювали у широкому діапазоні (4,93-1229,24 грн.), що давало змогу оптимізації витрат на лікування хворих. За показником соціально-економічної доступності більшість МНН були високодоступними та середньодоступними для населення України.